

2020-2021 ÜRETİM YILI (1 EKİM 2020-31 OCAK 2021)

BUĞDAY DEĞERLENDİRME RAPORU

2020-2021 üretim yılında 1 Ekim-31 Ocak 2021 döneminde ülke ortalaması olarak düşen yağışlar uzun yıllar ortalaması ve geçen yıl yağışlarının altında gerçekleşmiştir. Ülke ortalaması olarak dört aylık yağış 194.9 mm olup, uzun yıllar ortalamasının (261.4 mm) ve geçen yılın (214.9 mm) sırasıyla **%25 ve %9** olmak üzere altında gerçekleştirmiştir.

Sonbahar yağışları tüm bölgelerde uzun yıllar ve geçen yıldan düşük olurken, en fazla azalma iç Anadolu bölgesinde olmuş, Ege ve Karadeniz Bölgelerinde ise son 40 yılın en kurak sonbaharı yaşanmıştır.

Ülke genelinde Aralık ayında da kuraklık seyri devam etmiştir. Bölge ve illerin tamamında (Antalya ve İzmir hariç) dramatik düşüşler kaydedilmiştir.

Buna karşılık Ocak ayında yağışlar ülke genelinde uzun yıllar ve geçen yıl yağışlarının üzerinde gerçekleşmiştir. Bu ayda yağışlarda uzun yıllara göre **%43** ve geçen yıl yağışlarına göre **%53 artış** meydana gelmiştir. Bu ayda tüm bölgelerde değişen oranlarda yağış artışı olmuştur.

2020 yılında ülke genelinden uzun yıllardan daha sıcak bir sonbahar mevsimi yaşanmıştır. Benzer durum Aralık ayında da devam etmiştir. **Uzun yıllar Ocak ayı ortalama sıcaklığı 2.7 °C iken, 2021 Ocak ayı 5.4°C olarak gerçekleşmiştir.**

Bu dönemde (1 Ekim-31 Ocak 2021) **Marmara Bölgesinde** yağışlar uzun yıllar ortalamasına ve geçen yıla göre sırasıyla **%10 azalma** ve **%33 artma**, **Ege Bölgesinde %17 azalma** ve **%19 artma**, Akdeniz Bölgesinde **%19 ve %26 azalma**, İç Anadolu Bölgesinde **%38 ve %21 azalma**, Karadeniz Bölgesinde **%39 ve %13 azalma**, **Doğu Anadolu Bölgesinde %28 ve aynı seviyede**, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde **%18 ve %26 azalma** olmuştur.

Türkiye buğday ekilişinin tek başına %38'ini oluşturan İç Anadolu Bölgesinde 1 Ekim-31 Ocak 2021 arasında 101.8 mm yağış alınmış olup, Karadeniz Bölgesi ile birlikte kuraklığın en yoğun yaşandığı bölge olmuştur. Bununla birlikte kuru tarım alanlarında yağışsız sonbahar ve aralık ayından sonra, Ocak ayında ortalama **53 mm** yağış alınması ve daha sıcak olması nedeniyle çıkışlar büyük ölçüde tamamlanmıştır (düşük oranda da olsa tohumlarda bozulmaların olduğu görülmüştür). Sulanan alanlarda ise, yağışı bekleme sebebiyle geç sulama sonucu çıkışta gecikme ve düzensizlik olmakla birlikte Ocak ayındaki olumlu iklim koşullarında bu durum telafi edilmiş, bitkiler gelişimlerine devam etmiştir. Ancak toprakta önemli bir rezerv olmadığı dikkate alındığında bundan sonra yaşanacak kuraklıkların etkisinin belirgin olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu sebeple, Mart-Nisan-Mayıs yağışlarının durumu belirleyici olacağından, yapılacak verim tahminlerinde isabetin bu aylardaki yağış verilerine dayalı yapılmasına bağlı olacağı anlaşılmaktadır.

Karadeniz Bölgesi İç Anadolu Bölgesi ile birlikte Yağış düşüklüğünün en yoğun yaşandığı bölgedir. Bununla birlikte, Ocak ayında ortalama **67 mm** yağış düşmüş (uzun yıllar ortalaması ve geçen yıldan bir miktar daha yüksek) ve daha sıcak bir ay yaşanmıştır. Bunlara bağlı olarak özellikle iç ve geçiş kısımlarındaki buğday ekim alanlarında başta Tokat-Amasya olmak üzere çimlenme ve çıkış yetersizliği ve düzensizliği büyük ölçüde telafi edilmiştir. Bölgenin kıyı kısımlarında ise gelişimin daha iyi olduğu göz çarpmaktadır.

Ege Bölgesinde de kuraklık ciddi boyutta yaşanmakta iken (yağış eksikliğinin etkisi iç Ege’de daha belirgin), Ocak ayında ortalama **133 mm** yağış alarak, bu eksiklik büyük ölçüde telafi edilmiştir.

Bu Bölgeler dışındaki Akdeniz, Güneydoğu, Marmara, Doğu Anadolu Bölgelerinde yağış eksikliği görülmekle birlikte (bitki durumunun daha iyi), Ocak ayı yağışlarındaki artış ile su eksikliğinin etkilerinin büyük ölçüde ortadan kalktığı değerlendirilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde tüm bölge ve illerde meteorolojik ve hidrolik kuraklık (yer altı ve yer üstü su seviyelerinde önemli düşüşler) yaşandığı ancak kışlık tabiatlı bir ürün olan buğday için henüz tarımsal bir kuraklıktan söz edilemeyeceği bunun için Mart-Nisan-Mayıs yağışlarının izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak, özellikle İç Anadolu ve diğer bölgelerle geçiş alanlarında Ocak ayı yağışları ve uygun sıcaklık koşulları ile çimlenme ve çıkış eksikliklerinin büyük ölçüde tamamlandığı ve gelişimin devam ettiği görülmektedir. Bununla birlikte, toprakta su rezervinin yetersizliği dikkate alındığında sezonun kalanındaki yağışlara bağlılığın çok yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Diğer bölgeler de ise, gelişme geriliğinin buğdayın telafi yeteneği kapsamında ortadan kalktığı düşünülmektedir..

Buğday fiyatlarının TMO’nun açıkladığı fiyatların çok daha üzerinde seyretmesi, bölgelere göre değişen miktarlarda buğday ekim alanlarında artışı beraberinde getirmiş olup, buğday ekim alanlarının %1-2 civarında arttığı ve 7,1 milyon hektarın üzerinde çıktığı tahmin edilmektedir. Buğday içinde artışın yine fiyat avantajı daha fazla olan makarnalık buğday ekiminde daha fazla olduğu değerlendirilmektedir (ülke makarnalık buğday ekim alanının %3-4 artması). Makarnalık buğday ekilişinde en büyük artışın Güneydoğu Anadolu Bölgesinde olduğu, bunu İç Anadolu Bölgesinin izlediği değerlendirilmektedir.

Saygılarımızla